

Louise Richardson: Hvad terrorister vil

Louise Richardson har en relevant irsk baggrund for at mene, at terror ikke er vilkårlig og vanvittig, men indgår i en politisk strategi, som der må tages stilling til.

Historie

Louise Richardson: Hvad terrorister vil - At forstå fjenden og begrænse truslen

416 sider, 295 kr.

Forlaget Ellekær

Er udkommet

Siden den 11. september 2001 har terrorisme i den offentlige debat været forbundet med islamisme, og derfor er denne bog en befriende nuancering af terror-debatten. Professor Louise Richardson har været forsker på Harvard og er i dag rektor på St. Andrews Universitet i Skotland, men det er mest hendes irske baggrund, som bogen bygger på.

Richardson (født 1958) beskriver, hvordan hun i sin opvækst i Irland uden nogen tvivl i sinde sympatiserede med den nordirske terrorgruppe IRA og drømte om at støtte den. Samtidig beskriver hun baggrunden for volden og terroren i Nordirland med rødder tilbage til irenes egen frihedskamp fra 1800-tallet, som også var præget af terroraktioner mod og i Storbritannien.

Derfor argumenterer Louise Richardson for, at terror ikke kommer ud af det blå, og at det er nødvendigt at forstå motiverne. Terror er ikke vilkårlig og vanvittig, men indgår i en politisk strategi, som der må tages stilling til. Således viser hun, at selvmordsterrorisme ikke er noget nyt fænomen. Zeloter og assassiner har udøvet terror for flere tusind år siden; ikke meget forskelligt fra i dag.

Ifølge Richardson skal terrorisme også bekæmpes ad politisk vej ved at inddæmme den og søge at isolere terrorister fra det samfund, som de søger at støtte og rekruttere partisaner fra. Selvfølgelig skal terror desuden bekæmpes ved efterretningsarbejde og efterforskes som kriminelle aktiviteter, men vi kan ikke nøjes med det.

Baggrund for diskussion

Bogen omhandler fyldigt de seneste 10 års terror med islamistisk baggrund, men det er befriende, at perspektivet bliver bredt ud og dermed giver baggrund for en kvalificeret diskussion af terrorisme.

Terrorister er således ikke hensynsløse og amoralske. De kommer fra alle samfundslag, kæmper for forskellige sager, nogle er religiøst motiverede, men de fleste har en politisk og national dagsorden. Nogle terrorister fanges og henrettes, men andre formår senere at gøre politisk karriere og sågar blive regeringsledere som f.eks. Israels Menachem Begin. Bogen er fuld af realoplysninger, som holder læseren fangen.

Gamle konflikter

Ved at få placeret terrorisme som et næsten evigt fænomen, som har præget mange samfund og civilisationer gennem tiderne, får vi sat nutidens debat om bl.a. terror-bekæmpelse i perspektiv.

Selvfølgelig skal terror bekæmpes, men man skal nok heller ikke bilde sig ind, at den kan renses ud. Og selv om jeg altid har været modvillig til at forstå terror, for at forstå og forklare det onde bliver tit at undskylde det, så har Louise Richardson nok meget ret i, at det ikke vokser grundløst frem af ingenting, men netop spirer ud af de mange og tit hundrede år gamle konflikter i menneskesamfundene.

Henrik Gade Jensen

Offentliggjort 24.09.11 kl. 03:01 - Jyllands-Posten

<http://kpn.dk/boger/article2556431.ece>

Glimrende bog om terrorisme!

LOUISE RICHARDSON: *"Hvad terrorister vil – at forstå fjenden og begrænse truslen"*. Forlaget Ellekær 2012, 416 sider, 295 kr.

Siden 11. september 2001 er der skrevet utallige artikler og bøger om terrorisme, men hvis jeg kun skulle anskaffe én til skolebiblioteket, ville det være denne. Forfatteren er irsk-amerikaneren Louise Richardson, der er uddannet i historie og statskundskab, har undervist på Harvard University og nu er rektor på et skotsk universitet. Hun har i mange år – også før 2001 – forsket i terrorisme, og i denne bog sammenfatter hun sin grundlæggende indsigt i terrorismens væsen, dens udbredelse og de måder, som hun mener, at vi skal imødegå den på. Bogen består af to dele.

I første del på ca. 200 sider undersøger hun, hvad terrorisme er, og hvad der får folk til at tilslutte sig en terror-organisation og udføre terroristiske handlinger. Hendes pointe er her, at terrorister er grundlæggende rationelle – og ikke nogle sindsforstyrrede fanatikere, som mange af os tror. Dernæst peger hun på syv centrale karakteristika ved terrorisme:

1. Terrorismen har et politisk mål
2. En terroristisk handling involverer vold eller truslen om vold
3. Formålet er ikke at besejre en fjende, men sende et budskab
4. Handlingen har sædvanligvis en symbolsk betydning
5. Terrorismen er handlinger, der udføres af substanslige grupper, ikke stater.
6. Ofrene for volden og det publikum, som terroristerne forsøger at nå, er ikke identiske.
7. Terrorismen er forsætlige angreb på civile. (s. 30-33)

Videre argumenterer Louise Richardson for, at terrorisme kræver følgende forudsætninger opfyldt:

- et fremmedgjort individ
- et aktivt støttende samfund (dvs. del af et samfund)
- en legitimerende ideologi

En vigtig pointe i bogen er, at formålet med terroristernes handlinger kan anskues under forskellige synsvinkler. Terrorister kan være optaget af mange forskellige målsætninger – nationale, religiøse eller politiske – men det er meget sjældent, at terroristerne bare kommer i nærheden af at opnå de generelle mål. Men det er heller ikke det væsentligste. Det væsentligste for terroristerne sammenfatter Louise Richardson i de tre R'er: Revanche, Renommé og Reaktion. Terroristerne ønsker at hævne sig, de ønsker at opnå en eller anden form for anerkendelse eller berømmelse og endelig vil de fremprovokere en reaktion fra det samfund eller den stat, som de angriber. Hvis man ser på terrorisme i dette perspektiv, må man indrømme, at mange terroristiske anslag har opnået at opfylde en god del af målsætningen.

Bogens anden del fokuserer på, hvordan terrorisme mest effektivt kan bekæmpes. Her bliver der ikke lagt fingrene imellem, når den amerikanske reaktion på terrorangrebet 11. september bliver analyseret: "Når

Klik Ctrl + home for at komme tilbage til indholdsoversigten

historien om årene umiddelbart efter 11. september skal skrives, vil den blive set som en periode kendetegnet ved to fejltagelser og to tabte muligheder. Fejltagelserne var erklæringen af krigen mod terrorisme og sammenblandingen af truslen fra al-Qaeda med truslen fra Saddam Hussein. De tabte muligheder bestod i mulighederne for at oplyse den amerikanske offentlighed om terrorismens realiteter og omkostningerne ved vor status som eneste supermagt, samt muligheden for at mobilisere det internationale samfund bag os i en transnational kamp mod en transnational terrorisme.” (s.242)

Én af de vigtige begrundelser for at angribe Irak var forbindelsen til al-Qaeda, hvilket ligesom påstanden om masseødelæggelsesvåben viste sig slet ikke at holde stik. (Og takket være Anders Fogh Rasmussen var Danmark med på den galej!) Til gengæld skabte det amerikanske angreb og den amerikanske fremfærd i Irak en hel ny generation af terrorister, der har forpestet tilværelsen i Irak frem til i dag.

I modsætning til denne adfærd argumenterer forfatteren for at erstatte ”krigen mod terrorisme” (som aldrig kan vindes) med en langsigtet, afgrænset og velgennemtænkt strategi, der sætter den politiske kamp og ikke den militære i højsædet, og som med mange forskellige midler fjerner grundlaget for terrororganisationer og terrorister. Her kan USA lære af bl.a. England, der både i Malaya og i Nordirland med stor klogskab og en vedholdende indsats har fjernet terrorismen. Under Barack Obama har USA da også bevæget sig i denne retning, selv om ikke alt er lykkedes for ham, som erfaringerne med lukningen af Guantánamo-fangelejren viser.

Bogen er præget af forfatterens omfattende viden og en stille insisteren på, at man også i spørgsmålet om terrorister skal tænke sig om – ihukommende H. L. Menckens vise ord: ”For ethvert komplekst problem er der en løsning, som er enkel, indlysende og forkert”.

Bogen er smukt oversat af forlæggeren og forsynet med noter, litteraturliste og indeks. Forlæggeren er i øvrigt Jens Ellekær, der har startet sit eget forlag, men ellers er mest kendt som en af de to danske spioner, der i 1987 blev fanget og dømt i Polen – og siden glemt af Danmark.

Ulrik Grubb